

Uit: Brede Agenda. Spoor B. Robuust maken werkprocessen

B5: Versterken handhaving en fraudebestrijding

De Belastingdienst is een rechtshandavingsorganisatie. De stapeling van complexiteit heeft ook gevolgen gehad voor de handhaving. Het robuuster maken van de werkprocessen van de dienst betekent dus ook het versterken van de handhaving. Dat geldt de volle breedte: van dienstverlening tot fraudebestrijding. De doelstelling van de Belastingdienst op het gebied van handhaving dat 'elke burger en elk bedrijf de behandeling krijgt die hij verdient', blijft onverminderd van kracht. In 2012 heeft de Commissie Stevens de handhavingsaanpak van de Belastingdienst grondig geanalyseerd. De aanbevelingen zijn in uitvoering genomen. In 2012 zijn in het Regeerakkoord van het kabinet Rutte II extra financiële middelen (€ 157 miljoen) aan de Belastingdienst toegekend voor intensivering van het toezicht en de invordering. Die investeringen maakten het mogelijk in 2013 1200 medewerkers te werven voor functies in het toezicht, de fraudebestrijding en de invordering. Van de 1200 medewerkers komen circa 600 medewerkers van buiten de Belastingdienst. Naar de stand van begin mei 2014 gaat het om circa 1500 medewerkers, waarvan de helft interne doorstroom. Uit een interne monitor blijkt dat we op schema zijn de met deze investeringen beoogde extra belastingopbrengst binnen te halen.

In het kader van het robuuster maken van het handhavingsproces lopen de volgende acties:

- **Inrichten van informatiegestuurd toezicht**; de Belastingdienst investeert in de verdere kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkeling van het gebruik van **intelligence** in de handhaving. Analyse van data en andere gegevens wordt ingezet om te komen tot **risicoselectie** van belastingplichtigen en daarmee tot **voorspellingen van gedrag**. Het doel is om met intelligence aan groepen belastingplichtigen 'die behandeling te geven die ze verdienen'. Er wordt momenteel geïnvesteerd op het gebied van de heffing en de invordering;
- **Omslag van toetsing achteraf (aangiftegericht) naar controle vooraf (bijvoorbeeld VIA-gegevens)**. Preventie en werken in de actualiteit vormen de kern van de ontwikkelingen in de handhaving. Voorbeelden van preventieve interventies zijn **handhavingscommunicatie**, **gecertificeerde software en kassasystemen**, en **samenwerken met andere partijen in de keten**, zoals fiscaal dienstverleners;
- De **samenwerking met andere handhavers nog uitbreiden**. In **expertisecentra** worden **fraudegevallen en -patronen uitgewisseld** met andere handhavers en worden **gezamenlijke lokale c.q. wijkgerichte aanpakken** gedaan;
- **Versterking feitelijk en stevig (materieel en fiscaal) toezicht** onder andere door uitvoering van de maatregelen in het kader van de extra middelen voor intensivering van het toezicht en de invordering.

Een belangrijk deel van de handhaving vindt plaats binnen het bedrijfsonderdeel Belastingen. Vanuit de noodzaak te komen tot een bundeling van expertise, gericht op de verschillende typen belastingplichtigen, is per 1 januari 2013 gekozen voor een inrichting op basis van segmenten. Het veranderproces is niet in beton gegoten, maar krijgt vorm langs lijnen van geleidelijkheid, via proeven en pilots, zodat de continuïteit van de door Belastingen uitgevoerde handhavingsprocessen kan worden gegarandeerd. Naar het zich nu laat aanzien wordt het doel om dit proces uiterlijk op 31 december 2015 af te ronden gehaald. In de zomer van 2014 kunnen definitieve uitspraken gedaan worden en kan, naar het zich op basis van de ervaringen nu laat aanzien, zelfs tot versnelling van het veranderproces worden besloten.

Versterken van de handhaving raakt ook Belastingdienst/Toeslagen. Organisatie en werkprocessen van dat bedrijfsonderdeel zijn aangepast in het kader van de start van het nieuwe toeslagensysteem. De goede werking van dat automatiseringssysteem heeft ruimte gecreëerd voor het opbouwen van een handhavingsorganisatie, waar fraudeteams deel van uitmaken. Deze aanpak begint zijn vruchten af te werpen. Op dit moment kan de handhavingscapaciteit worden uitgebreid door de inwerkingtreding van de Wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit.

In dit spoor zijn vier maatregelen opgenomen om te komen tot meer robuustere werkprocessen. Hiermee wordt gezorgd dat de interne huishouding van de dienst ook klaar is voor de toekomst.